

Професионална гимназия по земеделие „Стефан Цанов”- КНЕЖА
пк 5835, гр.Кнежа, община Кнежа, област Плевен ул. ”Марин Боев”, № 5, тел.:09132/7376,
<http://pgzemedelie.weebly.com/>, e-mail info@pgzknezha.bg;

УТВЪРЖДАВАМ:
ИНЖ. СВЕТЛАНА КАЛАПИШЕВА

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО
НАПУСКАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ
УЧИЛИЩЕ В
ПГЗ „СТЕФАН ЦАНОВ“ ГР. КНЕЖА**

**Прието на педагогически съвет с Протокол №1/15.09.2022г.
Утвърден със Заповед №8/15.09.2022г. на Директора на училището.
През учебната 2022/2023 година**

ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия. В последно време се постигнаха добри резултати, като бе намален броя на отпадналите ученици в нашето училище, но се появиха една друга категория ученици, които са застрашени от отпадане. Това са ученици с лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане. В условията на обучение в преобладаваща билингвална среда, обучението на писмен и говорим книжовен български език е затруднено и някои ученици трудно или въобще не се поддават на огромяване. Това от своя страна се явява в известна степен(но не изцяло) предпоставка за затруднено обучение и развитие.

Причините за ранно напускане на училище от учениците биха могли да се систематизират в следния вид;

1. Семейни причини

1. Конфликти в семейството – проблеми между родителите;
2. Родители в чужбина;
3. Безработни родители;
4. Липса на родителски контрол и авторитет;
5. Образованието не е ценност;
6. Необходимост да извършват работа в къщи – да пазят по-малките братя и сестри.

2. Битови, материални причини

1. Лошо финансово състояние;
2. Нисък жизнен стандарт;
3. Невъзможност да осигурят учебници и помагала;
4. Липса на достатъчно време за контакт между родители и деца.

3. Лични причини

1. Индивидуалните възможности на учениците;
2. Слаба мотивация;
3. Поставяне на спортни тренировки като приоритет;
4. Лошо влияние на средата;
5. Пропаст между училището и социалната среда;
6. Здравословни проблеми;

4. Причини в училище

1. Слаба мотивация за учене и развитие
2. Несправяне с усвояването на знания
3. Поставяне на твърде високи критерии и изисквания по някои учебни предмети
4. Недостатъчна връзка учител-ученик-родител

Особено застрашени от ранно напускане са ученици, при които има съчетаване на няколко от горе цитираните причини. Затова трябва да се обърне внимание на комплексния анализ и ранното диагностициране на проблеми с такъв характер при учениците, за да се противодейства своевременно и успешно.

АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

Анализ на силните страни:

- ✓ Наличие на регистър на ученици застрашени от опадане
- ✓ Квалифицирани учители;
- ✓ Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ;
- ✓ Извънкласни дейности;
- ✓ Възможности за изява;
- ✓ Създаване на приятелска среда;
- ✓ Добра материална база;
- ✓ Работа по проекти;
- ✓ Извършване на дейности по превенция на отпадането;
- ✓ Липса на отпаднали ученици;
- ✓ Предоставяне на месечни и еднократни стипендии, учебници и учебни комплекти и достъп до образователни ресурси;
- ✓ Осигуряване на безплатен, безопасен и екологичен транспорт на учениците до училището;
- ✓ Осигуряване на качествени и модерни условия за живот и учене/самоподготовка в ученическото общежитие;
- ✓ Провеждане на ефективни консултации по учебните предмети;
- ✓

Анализ на слабите страни:

- Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане;
- Недостатъчно мотивирани учители за справяне с проблема;
- Недостатъчно ефективно взаимодействие училище – родители;

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за превенция на ранното напускане на учениците от училище в ПГЗ „Стефан Цанов“ гр. Кнежа има за своя дългосрочна и крайна цел да елиминира броя на ранно напуснали училище ученици. Чрез тази програма се дефинират междинни цели, чието устойчиво изпълнение, би довело до постигането на крайната цел. Те са следните:

- Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност;
- Създаване на положителни нагласи към учебния процес;
- Прилагане на подходящи форми за взаимодействие с родителите, насочени към осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с училището (обучения, семинари, кръгли маси и др.);
- Координиране взаимодействието на семействата с външни институции и организации, оказващи социална, образователна и личностна подкрепа за учениците;
- Създаване на условия за взаимодействие между родителите и насърчаване на партньорството между тях за активно участие в училищния живот (на ниво клас, училище, общности на настоящи и бивши ученици и др., които работят съвместно в интерес на училището и др.);
- Подобрени резултати от обучението, измерими от НВО и ДЗИ и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всяко дете и ученик.
- Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от учителите мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.

Като целева група можем да посочим всички ученици в училището, от гледна точка на превенция от отпадане и от попадане в състояние, което би довело до отпадане. Фокусът е насочен в частност към учениците от 8 до 12 клас, които са застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа.

ПРИНЦИПИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

- ✓ Включване на ученици в риск в групи за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти по ненасилствен начин;
- ✓ Ефективно взаимодействие с неправителствени организации и други представители на гражданското общество;
- ✓ Да подпомагаме качествено въвеждане на разнообразни извън класни форми с цел разнообразяване на учебната програма и приближаването ѝ до потребностите на ученика;
- ✓ Да направим училището привлекателно място и за учениците, които не проявяват особен интерес към учебното съдържание;
- ✓ Да създадем толерантна среда, която ученикът да почувства като своя, в която може да открие своето място;
- ✓ Всеки ученик може да бъде отличник;
- ✓ Да открием тази област, в която даденият ученик е добър;
- ✓ Да му помогнем да се превърне в отличник в тази област, като доразвие своите знания и умения по приемлив за обществото начин;
- ✓ Чрез това, в което е добър да развие допълнителни знания и умения и в останалите области, които са заложени в учебните програми, т.е. да направи

прехода от това, в което ученикът е отличник към останалото, в което обществото иска да бъде отличник.

- ✓ Училището може да бъде привлекателно за всяко дете!

СТРАТЕГИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ

Стратегията се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- ✓ учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- ✓ да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество; да развиват творческите си заложби и способности; да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- ✓ училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение;

Визията на ПГЗ “Стефан Цанов” като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот.

- ✓ Обучение в областта на информационно-комуникационните технологии;
- ✓ Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;
- ✓ Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
- ✓ Мотивиране за учене чрез проектно-базирано обучение на базата на интегрирано знание, критично мислене и самооценка;
- ✓ Развитие на умения за работа в различни социокултурни среди и области на живота;
- ✓ Работа с талантиливи деца;
- ✓ Работа с деца в неравностойно социално положение;
- ✓ Работа с деца със специални образователни потребности;
- ✓ Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- ✓ Уютна и функционална образователна среда;

ДЕЙНОСТИ, МЕХАНИЗМИ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Дейностите за превенция на ранното напускане на учениците от училище са насочени към:

1. Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата;
2. Ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище;

3. Обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище;
4. Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството;
5. Поддържане на база данни, индивидуални програми за всяко застрашено дете;
6. Периодична оценка и актуализиране на мерките;
7. Разширяване на връзките с извънучилищните институции;

Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици

- Идентифициране на отпаднали ученици;
- Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании;
- Работа с отпадналите ученици и техните семейства;
- Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, вкл. допълнителни занимания, допълнителни часове и др.;
- Реинтеграция на отпаднали ученици;
- Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на родители относно ползите от това детето да посещава училище;
- Идентифициране на деца с изявени дарби, които да бъдат мотивирани да развиват своята дарба чрез допълнителни занимания;
- Стимулиране чрез материална подкрепа на талантливите деца, чрез предоставяне на материали и пособия, необходими за развитие на дарбата на деца от социално слаби семейства.

Конкретни мерки за постигане на целите

1. Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях:
  - изготвяне на списък
  - изготвяне на карта за всеки ученик
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: кл. ръководители, педагогически съветник
2. Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашени от отпадане ученици (в часовете за консултации).
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: кл. ръководители
3. Провеждане на разговори и индивидуални консултации с ученици от педагогическия съветник и класния ръководител.
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: кл. ръководители, педагогически съветник

4. Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици, коректно подаване в системата и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището.
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: Ръководство

5. Своевременно уведомяване ДСП, отдел „Закрила на детето“, районна администрация за ученици, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия.
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: кл. ръководители, Ръководство

6. Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности - Клубове по интереси, сформирани в училище, допълнителни занимания и инициативи.
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: класни ръководители, педагогически съветник, всички учители

7. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище, по-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практически задачи, центрирано върху ученика (конструктивитско) преподаване
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: класни ръководители, всички учители

8. Популяризиране на добрите постижения на учениците в училищни празници и извънкласни мероприятия - в сайта и ФБ страницата на училището.
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: Петя Добринска, В. Велчева, кл.ръководители

9. Споделяне на добри педагогически практики, свързани със затрудненията по усвояване на учебния материал, анализиране на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати /работа в ПУО/
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: всички учители

10. Осигуряване на ефективна комуникация за навременна идентификация и разрешаване на възникнали проблеми
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: кл. Ръководители, педагогически съветник

11. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании - отбелязване на: ХИВ-кампанията, Ден на розовата фланелка, Световния ден на водата, Деня на Земята, спортни състезания, дарителски акции, кампания „Коледен базар“, състезания по професии.
  - Срок: постоянен
  - Отговорник: класни ръководители, педагогически съветник, учители

12. Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици

- Срок: постоянен
- Отговорник: класни ръководители, педагогически съветник, всички учители

Преимуществено са разработени мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище.

Поставя се акцент върху засилената информационна дейност на всички нива за популяризиране на ползите от образование, заедно с обмена на добри и работещи практики между всички заинтересовани страни.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създаване на условия и повишена мотивация за посещение в училище.
3. Подобряване на академичните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.
4. Увеличаване процента на завършилите средно образование и придобилите степен на професионална квалификация.